Håndbog for forældrebestyrelser
Styrelsesvedtægten
- i dagtilbud

Forord

Mennesker møder mennesker

Denne lille håndbog er til dig, der har valgt at gøre en indsats for andre gennem bestyrelsesarbejde – og vel at mærke for en helt særlig målgruppe: børn.

Du er med til at skabe rammerne for børns trivsel, dannelse, udvikling og læring. Samtidig understøtter du ledelsen i dagtilbuddet og er med til at sætte retningen i samspil med både forældre og medarbejdere.

Skanderborg Kommunes vision er, at *"Mennesker møder mennesker"*. Når mennesker møder mennesker, opstår fællesskaber – og dermed skabes grundlaget for, at vi kan udvikle os sammen. Det er netop det, der sker i en forældrebestyrelse.

Skanderborg Kommunes Børne- og Ungepolitik bygger videre på denne tanke og sætter en tydelig retning for det gode børne- og ungeliv. Politikken har visionen:

"Alle børn og unge har følelsen af eget værd og troen på en lys fremtid, hvor de har mulighed for at trives i og bidrage til meningsfulde, mangfoldige og forpligtende fællesskaber."

Politikken gælder for alle børn og unge fra 0-18 år og er bygget op omkring fem strategispor, der blandt andet fokuserer på trivsel, fællesskab og børns rettigheder. Den er en vigtig del af, hvordan vi arbejder med, for og omkring vores børn og unge. Læs mere på Mennesker møder mennesker i det gode børne- og ungeliv

Håndbogen sætter ord på bestyrelsesarbejdet og kan give inspiration til de løbende opgaver. Samtidig fungerer den som en rettesnor i forhold til de formelle regler og rammer på området – for eksempel om valg og stemmeret. Det er et lovkrav, at der udarbejdes styrelsesvedtægter for bestyrelsesarbejdet.

For overblikkets skyld har vi valgt at samle vedtægterne i denne håndbog.

Tusind tak for din indsats.

Du bidrager til fællesskabet og sammenhængskraften i Skanderborg Kommune.

Introduktion til dagtilbudsområdet

Som forældre kan man i Skanderborg Kommune vælge mellem forskellige tilbud: kommunal dagpleje, kommunale integrerede institutioner 0-6 år, kommunale børnehaver og selvejende dagtilbud. Herudover findes der et antal private pasningsordninger og private dagtilbud.

Læs mere om Kommunens pasningstilbud på Før vi passer dit barn

Se tabellen

Lederen af dagplejen, dagtilbudslederne, lederen af selvejende dagtilbud er alle kontraktholdere på dagtilbud og refererer til Chef for Dagtilbud og Sundhed.

Denne håndbog vedrører kun de kommunale tilbud. Det selvejende dagtilbud og de private tilbud har egne vedtægter og retningslinjer for bestyrelsesarbejdet.

Oversigt over dagtilbud, landsbyordninger, selvejende og private

Skanderborg Kommunes dagpleje er organiseret med en leder af dagplejen og et antal pædagogiske ledere, der hver har daglig ledelse af et antal dagplejere i kommunen. De pædagogiske ledere fører tilsyn med dagplejerne.	Skanderborg Kommunes dagtilbudsområde er inddelt i flere dagtilbud. Et dagtilbud er organiseret med et lederteam bestående af en dagtilbudsleder og et antal daglige ledere, som i hverdagen har ledelse af de enkelte børnehuse. Dagtilbuddene kan variere i størrelse fra fem til otte børnehuse i området. Det er fagsekretariatet Børn, Unge og Familier, der fører tilsyn med dagtilbuddene.	De selvejende børnehuse har deres egen dagtilbudsleder. I Skanderborg kommune har vi et selvejende børnehus. Selvejende børnehuse drives efter egne vedtægter og drift-overenskomster. Et selvejende børnehus er en selvstændig juridisk enhed, hvor bestyrelsen har det juridiske og økonomiske ansvar. Lederen i et selvejende børnehus refererer til egen bestyrelse. I hverdagen indgår de selvejende børnehuse i et tæt samarbejde med de kommunale dagtilbud. Det er fagsekretariatet Børn, Unge og Familier, der fører tilsyn med de Selvejende børnehuse.	Landsbyordningerne i Skanderborg Kommune er organiseret med en skoleleder og en daglig leder i børnehuset. Det er fagsekretariatet for Børn, Unge og Familier, der fører tilsyn med dagtilbuddene. Ud over de kommunale og selvejende dagtilbud findes der i Skanderborg Kommune et antal private institutioner og pasnings-ordninger.

Forældrebestyrelsens roller og rammer

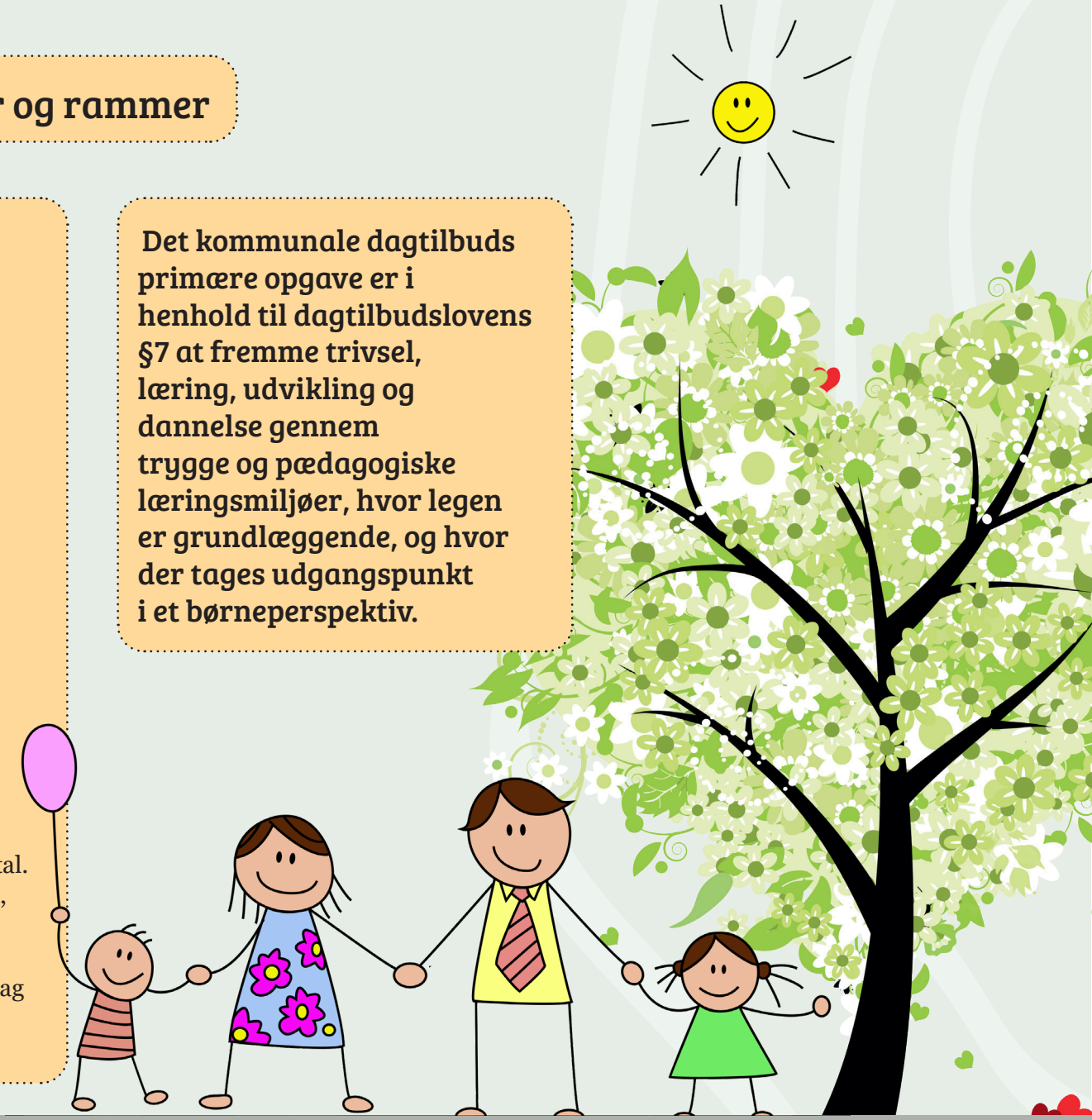
Alle kommunale dagtilbud i Skanderborg Kommune har en forældrebestyrelse. Bestyrelsen består af valgte forældre og medarbejderrepræsentanter.

Bestyrelsens vigtigste opgave er at være med til at sætte retning for institutionens arbejde – i tæt samarbejde med ledelsen og medarbejderne. Det handler om at skabe de bedst mulige rammer for børns trivsel, udvikling og læring.

Arbejdet i bestyrelsen foregår inden for de rammer, der er fastlagt i Styrelsesvedtægten for Skanderborg Kommunes dagtilbud. Her står der blandt andet, hvordan bestyrelsen skal sammensættes, hvilke opgaver den har, og hvordan samarbejdet med ledelsen og kommunen skal foregå.

Det er et lovkrav, jf. Dagtilbudsloven § 14, at forældre i kommunale dagtilbud har ret til at vælge en bestyrelse, hvor forældrene har flertal. Medarbejderne skal også være repræsenteret, og kommunalbestyrelsen kan beslutte, om de har stemmeret. Loven sikrer dermed forældrenes indflydelse på deres barns hverdag og udvikling i dagtilbuddet.

Det kommunale dagtilbuds primære opgave er i henhold til dagtilbudslovens §7 at fremme trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer, hvor legen er grundlæggende, og hvor der tages udgangspunkt i et børneperspektiv.

Sammensætning og regler for forældrebestyrelsen

Bestyrelsens sammensætning, valgperiode etc. er beskrevet under de enkelte områder (a. Dagtilbud 0 – 6 år, b. Dagplejen).

Forældrerepræsentanter og medarbejder-repræsentanter har stemmeret i bestyrelsen. I tilfælde af stemmelighed er det formandens stemme, der er afgørende.

Suppleanter deltager ikke i bestyrelsens møder. Hvis et bestyrelsesmedlem udtræder af bestyrelsen, indtræder suppleanten i bestyrelsen ved begyndelsen af den efterfølgende måned. Suppleanter, der indtræder i bestyrelsen, udtræder ved førstkommende valg.

Dagtilbudslederen eller lederen af dagplejen deltager i bestyrelsens møder og varetager informations-, sekretær- og sagsbehandleropgaver for bestyrelsen.

a. Dagtilbud 0 – 6 år

- Forældrerepræsentanter og suppleanter til bestyrelsen vælges på et møde, som afholdes inden udgangen af marts. Det er den siddende bestyrelse, der indkalder til mødet med minimum 14 dages varsel.
- Medarbejderrepræsentanterne og suppleanter til bestyrelsen vælges på et personalemøde blandt de fastansatte medarbejdere i dagtilbuddet – dog ikke medarbejdere med lederfunktion.
- Valget afholdes inden udgangen af marts. Bemærk dog, at valget i visse tilfælde kan finde sted på et senere tidspunkt.
- Bestyrelsen består typisk af 7 – 9 repræsentanter valgt af og blandt forældrene, og 2 repræsentanter valgt af og blandt de fastansatte medarbejdere i dagtilbuddet.
- Dagtilbud, der består af 1– 3 huse vælger 7 forældrerepræsentanter.
- Dagtilbud, der består af 4 eller flere huse, vælger 9 forældre-repræsentanter. Et hus defineres i denne forbindelse som en enhed med daglig leder.
- Hvert hus har ret til minimum én forældrerepræsentant uanset børnetal. Se hjemmesiden for beregning og fordeling af forældrerepræsentanter.
- Det besluttes lokalt, om valgene afvikles på forældremøder i hvert hus eller på et samlet forældremøde.
- Valgperioden løber i 2 år fra valget er afholdt. Der vælges en suppleant for hvert fast medlem af bestyrelsen. Suppleanter vælges for et år ad gangen og indtræder i bestyrelsen i forhold til antallet af stemmer ved valget.

b. Dagplejen

- Bestyrelsen består af seks repræsentanter, valgt af og blandt forældrene, 2 repræsentanter valgt af og blandt dagplejerne og en repræsentant valgt af og blandt de pædagogiske ledere.
- Valg af forældrerepræsentanter og suppleanter til bestyrelsen foretages inden udgangen af marts i overensstemmelse med styrelsesvedtægterne. Bemærk dog, at valget i visse tilfælde kan finde sted på et senere tidspunkt.
- Det er den siddende bestyrelse, der indkalder til mødet med minimum 14 dages varsel.
- Medarbejderrepræsentanterne og suppleanter til bestyrelsen vælges inden udgangen af marts blandt de fastansatte medarbejdere i dagplejen, – dog ikke ansatte med ledelsesfunktioner.
- Valgperioden påbegyndes den 1. april og løber i 2 år. Suppleanter vælges for et år ad gangen og indtræder i bestyrelsen i forhold til antallet af stemmer.

Valgbarhed og stemmeret

Forældre med forældremyndighed til børn i dagtilbuddet er valgbare og har stemmeret til forældrebestyrelsen. Der kan afgives én stemme pr. indskrevet barn pr. forælder, der er til stede ved valget. Afstemningen skal være skriftlig og foregå anonymt. Der kan kun afgives stemme ved personligt fremmøde.

I særlige situationer kan andre end den elle de, der har forældremyndigheden, opnå valgbarhed og stemmeret. Det kræver dog kommunens godkendelse.

En medarbejder, som også har forældremyndighed over et barn i dagtilbuddet, kan ikke vælges til forældrebestyrelsen, men har stemmeret.

Kun fremmødte forældre eller forældre, der skriftligt har givet samtykke, er valgbare.

Fastansatte medarbejdere i dagtilbuddet kan vælges til bestyrelsen og har stemmeret som medarbejderrepræsentanter. Det gælder dog ikke ansatte med ledelsesfunktion.

Bestyrelsen vælges ved simpelt flertal. Det vil sige, at de kandidater, som får flest stemmer, er valgt. I tilfælde af stemmelighed er der omvalg mellem kandidaterne med samme antal stemmer. Er der fortsat stemmelighed, sker udpegning til forældrebestyrelsen ved lodtrækning.

Udtrædelse af forældrebestyrelsen

Et forældrevalgt bestyrelsesmedlem udtræder af bestyrelsen ved førstkommende valg, efter at medlemmets barn er ophørt i dagtilbuddet. Ligger valget efter, at barnet er ophørt i dagtilbuddet, kan et forældrebestyrelsesmedlem vælge at udtræde af bestyrelsen, når barnet stopper, og ikke sidde perioden ud. Suppleanten indtræder i stedet i forældrebestyrelsen.

En medarbejderrepræsentant udtræder af bestyrelsen ved førstkommende valg. Dog skal det præciseres, at en medarbejderrepræsentant også udtræder af bestyrelsen med virkning fra det tidspunkt, hvor han eller hun indgiver sin opsigelse til lederen eller har modtaget sin opsigelse fra lederen, hvorefter suppleanten indtræder.

Suppleanter, der indtræder i bestyrelsen, udtræder af bestyrelsen ved førstkommende valg.

Forældrebestyrelsens Konstituering

Forældrebestyrelsen konstitueres på det førstkommende møde efter nyvalg. Formand og næstformand vælges af og blandt forældrerepræsentanterne i bestyrelsen. Lederen indkalder til det konstituerende møde, som skal finde sted senest otte dage efter valgperiodens ikrafttræden.

Forretningsorden

Forældrebestyrelsen udarbejder forretningsorden lokalt. Forretningsordenen angiver rammerne og retningslinjerne for det lokale bestyrelsesarbejde. Den kan eksempelvis indeholde beskrivelser af mødeaktivitet, forskellige roller og opgaver, årsplan, faste punkter på dagsorden, procedure for udarbejdelse af dagsorden mm.

Forældrebestyrelsens opgaver

Forældrebestyrelsens arbejde ligger inden for den indgåede kontrakt og de værdier og rammer, der er fastsat af Børne- og Undervisningsministeriet og Byrådet, herunder:

- Årsplan for forældrebestyrelsens aktiviteter
- Udarbejdelse af principper:
  - For dagtilbuddets budgetramme
  - For dagtilbuddets pædagogiske arbejde og retning
  - For samarbejde mellem hjemmet og dagtilbuddet
  - For samarbejde med lokalsamfundet – det åbne tilbud
  - For sammenhæng mellem tilbud: hjem/ dagtilbud, dagtilbud/skole
- Forældrebestyrelsen orienteres om dagtilbuddets samlede tilsynsresultater hver 2. år. Derudover deltager en repræsentant fra dagtilbudsbestyrelsen i tilsynets afsluttende Kvalitetsdialog sammen med dagtilbuddets ledelse og Chef for dagtilbud og Sundhed og Chef for Børn og Unge.
- Dagtilbuddets åbningstider (varsles med tre måneders varsel ved ændringer)
- Deltagelse ved lederansættelse og ansættelse af fastansat personale (dog ikke ved ansættelse af dagplejere) med 1 - 2 forældrerepræsentanter i ansættelsesudvalget.
- Ved ansættelse af dagtilbudsledere har Chef for Dagtilbud og Sundhed ansættelseskompetencen.
- Ved øvrige ansættelser i dagtilbuddet har dagtilbudslederen ansættelseskompetencen.

Andre eksempler på principper, der blandt andet kan arbejdes med, kan være:

- *Principper for kommunikation/"den gode tone"*
- *Principper for forplejning*
- *Principper for forældrearrangementer*

Bestyrelsen har ikke ansvar for den daglige drift, personalesager eller børnesager. Ved ansættelse af nyt pædagogisk personale og daglige ledere deltager forældre-bestyrelsesrepræsentanter så vidt muligt i samtaler, men ansættelseskompetencen ligger hos dagtilbudslederen.

Bestyrelsens arbejde

Bestyrelsen udøver sit arbejde på møder, som afholdes for lukkede døre. Bestyrelsen kan indbyde andre til at deltage i møderne, når spørgsmål af særlig interesse behandles, men indbudte gæster kan ikke overvære forhandlinger og afstemninger.

Bestyrelsen skal respektere gældende lovgivning (herunder bestemmelser om tavshedspligt), regulativer og vedtægter, byrådsbeslutninger, administrative bestemmelser samt kollektive overenskomster, lokale aftaler og retningslinjer fastsat iht. reglerne om MED-udvalg (medarbejderes medbestemmelse og medindflydelse mm.).

Bestyrelsen kan afgive udtalelse og stille forslag til Børne-, Unge- og Familieudvalget og Byrådet om alle spørgsmål, der vedrører dagtilbuddet. Bestyrelsen skal afgive udtalelse om alle spørgsmål, der forelægges af Børne-, Unge- og Familieudvalget og Byrådet.

Bestyrelsen kan ikke behandle sager vedrørende enkelte børn, familier eller ansatte.

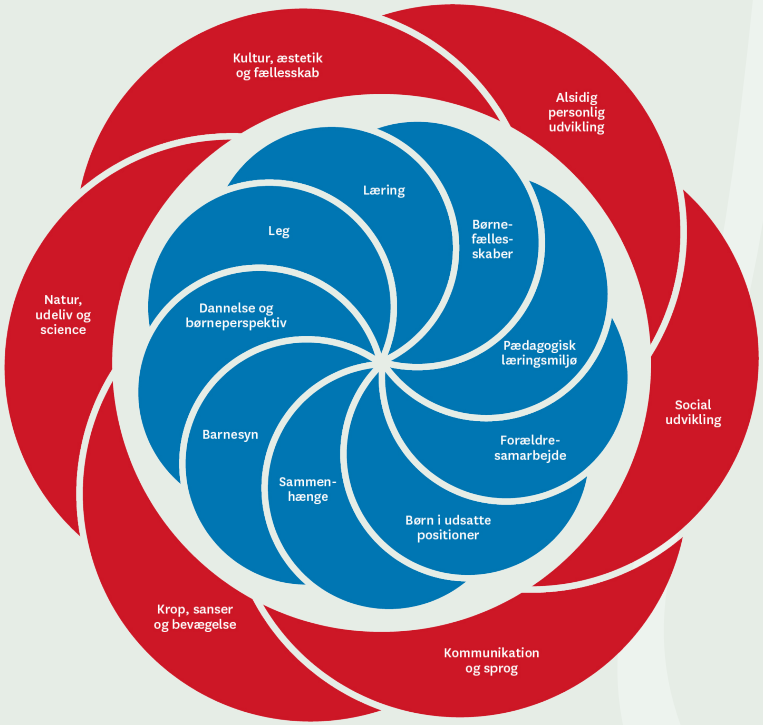
Rejses der tvivl om beslutninger inden for bestyrelsens lovsikrede kompetence, kan fagsekretariatet Børn, Unge og Familier udtale sig om beslutningens lovlighed, men ikke ændre beslutningen.

Rejses der tvivl om beslutninger inden for bestyrelsens delegerede kompetence, kan fagsekretariatet Børn, Unge og Familier ændre, ophæve eller standse beslutningen.

Dagtilbudslederens opgaver og ansvar

- Lederen har den administrative, pædagogiske, personalemæssige og økonomiske ledelse af dagtilbuddet og er ansvarlig for dagtilbuddets virksomhed over for bestyrelsen, Børne,- Unge- og familieudvalget og Byrådet.
- Lederen er desuden ansvarlig for udarbejdelse af budgetter og regnskaber.
- Beslutninger, der vedrører den pædagogiske tilrettelæggelse af arbejdet i hverdagen, træffes af lederen, ligesom det er lederens ansvar at føre Bestyrelsens principbeslutninger og værdier ud i praksis.
- Lederen træffer alle konkrete afgørelser vedrørende institutionens indskrevne børn.
- Lederen varetager sekretær-, informations- og sagsbehandlingsopgaver for bestyrelsen.
- Lederen er garant for, at beslutninger truffet af bestyrelsen er i overensstemmelse med gældende love og regler.

Den pædagogiske læreplansblomst – et fælles afsæt for dialog og udvikling

Den pædagogiske læreplansblomst er et centralt redskab i dagtilbuddenes arbejde med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den samler de seks læreplanstemaer i ét billede – som kronblade omkring barnets alsidige udvikling:

Som forældrebestyrelse kan I bruge blomsten til at:

- Skabe dialog med personalet om pædagogiske indsatser
- Følge med i, hvordan temaerne indgår i hverdagen
- Bidrage til årsplaner og aktiviteter med blomsten som pejlemærke
- Styrke samarbejdet mellem hjem og institution

Blomsten er et fælles sprog – med barnet i centrum.

Ikrafttræden og ændring af styrelsesvedtægten

Denne styrelsesvedtægt træder i kraft september 2026.

Ændring af vedtægten kan kun ske efter indhentet udtalelse fra forældrebestyrelserne.

Byrådet eller Børne-, Unge- og Familieudvalget kan ændre styrelsesvedtægten med 3 mdr. varsel.

Vedtaget af byrådet 2. september 2026.